IV. évfolyam. Odorheiu (Székelyudvarhely), 1921 május 15. 21. szám

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:
Egész évre 50 Lei, félévre 25 Lei, negyedévre 13 Lei.
Egyes szám ára 1 Lei.

Felelős szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utcza) 14. sz.
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

KRÓNIKA.

—

Egyik év a másik után, s velük ujabb karácsonyok, husvétok, pünkösdök telnekmulnak el, nem hozván magukkal semmit, aminek meggyötört emberi sziveink örülhetnének.

Karácsony nem adta meg nekünk az uj Messiást, husvétkor nem támadt uj világmentő, örvendeztető eszme, vajjon most a pünkösd eltölti-e az apostolságra hivatottakat Szentlélekkel, hogy olyat prédikáljanak, amit az egész emberiség szomjazva vár, s ami a sötétség után békét, megnyugvást áraszt e földi nyomoruságok tarlóira. Higyjünk és imádkozzunk!

*

Egyelőre a gazdasági élet válsága, teljes zürzavara, ami szemünkbe ötlik mindenfelé. Sajátságos módon, a régóta kivánt, várt áresések, olcsóbbodások sem tölthetik el zavartalan örömmel az embereket. Ezek az áresések ugyanis olyan váratlan gyorsasággal és oly nagy méretekben jelentkeznek, hogy több aggodalomra adnak okot, mint örvendezésre. A zuhanás, ingadozás annyira rendszertelen, hogy félni lehet olyan exisztenciák, gazdasági csoportok, érdekeltségek összeroppanásától is, melyek összeroppanása nem kivánatos, sőt messze kiható károkat okozhat, a társadalom létalapjait magával sodorhatja.

Az áresésekkel előálló zavarokat kiegyenliteni, mérsékelni, az átmeneti állapotok áthidalását okossággal, arányos teher-megosztással elősegiteni, ez lenne a kormányzat legfőbb feladata. Mindezek helyes, az egész társadalom hasznára való megoldása pedig a kormány hivatottságának, bölcsességének legbiztosabb próbaköve.

*

Ennyi idő után végre teljes és igazságos rendezést kivánna az annak idején jelentkezett, de még soha, sem nem alkalmazott, sem nem nyugdijazott tisztviselők ügye is. A kormány köreiből, már hónapok óta, mindegyre hangzik el egy-egy megnyugtatásra szánt nyilatkozat, mely az eddigi késedelem okául technikai akadályokra, az egyes hivatalfők felterjesztéseinek késéseire mutat rá.

Minthogy azonban ezek a késések azóta rég kiderültek, s a technikai akadályok is azóta eloszlathatók lettek volna, indokolt a kivánság — mely ujabban ismét egyes lapokban is hangosabban nyilvánult meg, — hogy ez a kérdés most már, ahol alkalmazással nem lehet, legalább nyugdijazással általában rendeztessék.

Ezzel kapcsolatban érdekesnek tartjuk megemliteni egy értesülésünket, melyből talán most már a kormánynak a közeli jövőben való kedvező elhatározására is következtetni lehet. Ugyanis a belügyi roszort egy szomszéd vármegye volt tiszti főorvosát, ki annak idején tisztviselőtársaival együtt nyugdijáról is lemondott volt, legutóbb nyugdijazta, megállapitván, hogy a nyugdijról való lemondása vis major hatása alatt történt.

*

A szövetséges hatalmak ultimátumát Németország elfogadja. Jelen sorok irásakor ez a föltevés látszik majdnem bizonyosnak e régóta izgató kérdésben.

Ha ez csakugyan megtörténik: a teljes Ruhr-vidék tervezett megszállása elmarad, s erről az oldalról is nem fenyegeti külön gazdasági katasztrófa a már ugyis katasztrófák közt hánykolódó Közép-Európát.

Egyéb vigasztalás hiján talán ezt is vigasztalásul fogadhatjuk pünkösd ünnepére?..

Kereskedők és iparosok hadikár bejelentése. A „Közgazdaság" irja: Az ipari és kereskedelmi miniszterium felhivást intézett az összes nagy- és kiskereskedőkhöz és iparosokhoz, hogy hadikáraikat záros határidőn belül jelentsék be a miniszterium vezérigazgatóságához. A beadványok szabályszerüen felbélyegezve, röviden, lehetőleg megjegyzés nélkül állitandók össze s a következő adatokat kell tartalmazniok: 1. a gyár, vagy műhely pontos cimét, 2. a kért kártérités alapját szolgáltató károsodás részletezését, berendezésben, anyagban és készáruban, 3. mindezek hatósági igazolását.

Balázs Ilus...

— A *„Székely Közélet"* eredeti tárcája. —

A bródi katona-temetőben frissen hantolt sir. A szanitéc fekete keresztet szur a földbe; a kereszten a következő felirat olvasható: „Itt nyugszik várdótfalvi Kánya István 82 es káplár, élt 23 évet, s véletlen szerencsétlenség áldozata lőn. Gyászolja az ezred tisztikara és legénysége"... A hü bajtárs elvesztése mélyen megrenditette a rideg katona-sziveket. Nem volt ember, ki elvesztését szivből ne fájlalta, s könnyeket ne hullatott volna érette...

A végzetes szerencsétlenség napján zord, esős őszi idő volt. A legénység a szakasz szobáiban foglalatoskodott. Kánya István szakaszában egy félkegyelmü ujoncot tanitott célba lőni, illetve csak célozni iskola-tölténnyel. Kezében kis céltábla, melynek közepén mogyorónyi fekete pont; ennek közepén egy gombostüvel átszurt lyuk, melyen át jól szemügyre vehető, vajjon jól céloz-e az illető, vagy sem. Kánya István káplár szeméhez emelte a célt ábrázoló kis holmit — vezényelt, s azután... a másik percben a jó katona, a becsületes, hü bajtárs összeroncsolt koponyával élettelenül rogyott össze... A vizsgálat kideritette, hogy a tudatlan ujonc iskola-töltényét elvesztette s miután pótolni kellett a hiányzó fatöltényt — éles töltényt lopott másik bajtársától, amely aztán megrenditő tragédiának lett okozója. Kánya István már nyugszik a temetőben — várja a feltámadást... De hüséges mátkája már két éve eped otthon szive választottja után...

*

Balázs Ilus Várdótfalvának leggyönyörübb virágszála volt. Szép, mint a liliom, s jó, mint az ártatlan bárány. Törékeny testben erős lélek. Mennyi szépség és nagyság sugárzott ki ábrándos kék szemeiből: simogatott, ha jó voltál; dorgált, ha rosszalkodtál... Örülni tudott az örömben, vigasztaló tudott lenni a bánatban. Lemondó; ha kell — férfiasan erős jellem. Dolgos gazda, akár csak apja szolgája: még annál is többet dolgozik. Sokat dolgozik, ebben leli egyedüli vigaszát, mióta mátkája messze távol van tőle, s várja szabadulását...

— Oh Istenem hozd haza mátkámat — sóhajt föl vágyakozva nem egyszer...

Telik-mulik az idő s közben Várdótfalván uj esemény történik. Teljesen ismeretlen, idegenből ideszakadt legény jelenik meg a faluban. Erőszakos, követelő, ki verekedő természetével csakhamar réme lett a kis falunak. A lányok féltek tőle tolakodó viselkedéseért. A lányos apák-anyák elrejtették előle hajadon lányaikat. Kozma Dávid egy Várdótfalván elhalt nagynénjétől szép birtokot örökölt, s valamelyik távol eső faluból igy került Várdótfalvára. A gazdaságban szüksége lett volna asszonyra is... Ilusra szemet vetett...

— Balázs Ignác bátyám, holnap a falu legényei táncot rendeznek, s ha jó kell kendnek, hát akkor azt a ne nyulj hozzám-virág lányukat is hozzák el magukkal, különben... Ugy-e kend ért engem? — mondja.

— Mán én öcsém uram lányomat táncba nem viszem, neki mátkája van. Ő sem jönne, én pedig még kevésbé erőszakolom. Nincsen nekünk táncoló kedvünk. S van rajta kivül is elég lány a faluban. Az enyémnek hagyjon békét..

A garázda legény szitkot szórt a tehetetlen öreg fejére. Dühösen szólt még vissza:

— Hát jól van no, majd meglátjuk. Ilus azonban még sem ment másnap a táncba. Erős elhatározása volt, hogy mig jegyese haza nem jön, ő nyilvánosan — a templomot kivéve — sehol meg nem jelenik. Ezután három nappal a postás levelet hozott Balázs Ignác bátyánk cimére. Ignác bácsi s drága hitestársa: Erzsébet néni az Ilus mátkájának tragikus szerencsétlenségét olvashatták belőle.

— Erzsébet, lelkem, a gyermeknek nem kell szólni. A szive szakadna bánatában — szólt az öreg siránkozva.

— Ne, ne. Az Istenért ne szóljunk. Várjunk. Még majdnem egy év van szabadulásáig. Addig sok minden történhetik, s közbe csak jön valami, amivel Ilus megvigasztalódhatik. Idő multán ő is bele fog nyugodni a megváltozhatatlan helyzetbe — mondja az asszony.

— Istenem, jó Istenem! Mikor elégeled meg azt a sok csapást, melyet tehetetlen, öreg fejemre mértél. Bár inkább engem venne el a jó Isten, csak drága Ilusom lenne boldog. Oh Istenem, oh Istenem! végy el engem — siránkozik keservesen Ignác bácsi. S a két becsületben megőszült öreg sürü könnyhullatás közt fogad titoktartást, hogy Ilus előtt nem árulnak el semmit.

A durva és erőszakos Kozma Dávid azonban beleszeretett Ilusba és szülei előtt kijelentette, hogy ha a lányt hozzá nem adják, még erőszakkal is kiviszi a házból. Még ha oly rettegett réme nem lett volna a falunak és egy kissé legalább rokonszenves legény lenne — akkor még hagyján. Talán Ilus is belenyugszik, ha Pista végzetéről értesül. Akkor talán még remélhették volna, hogy Kozmához megy nőül. De igy? Lehetetlen, lehetetlen...

Kozma mindennapos vendég lett a háznál. Kereste az öregek barátságát. A lány csak ritkán mutatkozott, sokféle dolgát adván magyará-

„Valyon mi lészen ebből?“

Sürü, khaotikus, zürzavaros sötétség boritja a ma élő emberiség lelki, szellemi világának látóhatárát. A gyarló földi érdekek, kicsinyes torzsalkodások, faji gyülölködések sötét, zürzavaros homálya. Keresünk egy szilárd pontot, ahol megállva, egy kialakulandó, szebb, békésebb, nyugodtabb jövő határvonalai látszanának!

Figyelmünket az első pünkösd történetének az a felséges jelenete ragadja meg, melyben a különböző tartományokból Jeruzsálembe összegyült különféle nyelvü népek, fajok hallják, hogy a szentlélek tüzétől fellelkesitett apostolok szólják mindeniknek tulajdon nyelvükön, melyben születtek, az Istennek nagyságos dolgait. S nagy álmélkodással és kételkedéssel mondják vala egymásnak: „Valyon mi lészen ebből?“

Az idő nyilvánvalóvá tette az eredményt. Csodálatos, bámulatra inditó. Tizenkettő elindul. Egyszerü, igénytelen munkás emberek. Nem kérkednek, nem dicsekednek apostolságukkal. Ami igazán nagygyá, apostollá teszi őket, az a szerény vallomás, hogy *„ők együtt voltak a Krisztussal“*. Ez azonban mindennél többet érő megbizatás. És ez a tizenkét ember formálja, alakitja át az emberiség, a világ ábrázatát az Istenhez méltó emberi kép viselésére. Mi tette képessé őket erre a nagy munkára? Az, hogy szólák minden népeknek Isten nagyságos dolgait a mesterüktől, a Krisztustól tanult szeretet nyelvén.

Hová lett el, hová tünt el ez a minden élő nyelvnél ékesebben szóló nyelv? Kihalt talán, mint az emberek szivéből a szeretet? Égő üszkök, összeomlott boldogságok romhalmazai alá temették? S ha igy van, akkor mi is kérdezhetjük: „Valyon mi lészen ebből“ a mi gyászos szomoruan összetört, keresztènynek nevezett világunkból, hol nem pünkösdi egyetértés, egyenlő akarat, hanem bábeli zürzavar van?

Van-e, lesz-e megértő nyelveken szólás? Vagy azoknak lesz igaza, kik a mi korunk vezető apostolairól is azt mondják, amit ott az első keresztény gyülekezet megalakulásánál a gunyolódni, patvarkodni szeretők mondottak: „Édes bortól részegedtek meg“.

Minden azon mulik, hogy a mi korunk keresztènynek hivott társadalmában lesznek-e, találkoznak-e emberek, kik az apostolságnak, a tanitványságnak nehéz, de dicsőséges keresztjét hajlandók felvenni, nem az előretörés, a strébersség nagyhangu önmagasztalásával és önimádatával, hanem azzal a krisztusi alázattal, hogy legyenek a többinek szolgái a nehéz és válságos helyzetekben.

Minden azon mulik, hogy ebben a szépen haladt, sok lelket és szivet gyönyörködtető, de aztán derékban kettétört, félszeggé vált társadalomban, akarják-e, tudják-e megérteni a legégetőbb, legsürgősebb parancsolatot: Vissza a Krisztushoz! Vissza az evangeliumok egyszerü, boldogitó és boldogitásában felemelő lelki világához.

Ne ringassuk magunkat abba a rideg hipokritaságba, hogy csak a jámbor, egyszerü népnek kell az evangelium és Krisztus. Ne mondjuk, hogy tulfütött és tülmüvelt érzelmeink nem tudnak leereszkedni az egyszerü halászok, vámszedők érzelemvilágához ... ne mondjuk... mert hátha éppen ez volt sulyos betegségünk, szenvedésünk egyik okozója!

De ha aztán Isten lelkétől ihletve támadnak tanitványok, akik érzik, hogy Isten lelkétől vezéreltetve szólnak s igy Istennek emberei, akkor megismétlődik a Jóel proféta proféciája: „Kitöltök az én lelkemből minden testre és profétálnak a ti fijaitok és lányaitok és a ti fijaitok látásokat látnak és a ti véneitek álmokat álmodnak.“

És mi lészen ebből? Ezek és az ilyenek fogják az emberiség, a keresztènység uj pünkösdjét munkálni és diadalra juttatni, ezek... akik lélekben, gondolatban, érzelemben együtt voltak, vannak és lesznek Krisztussal.

Ü. J.

Gazdasági katasztrófa

nyügébe jutottunk. Az életküzdelem rettenetes erővel tombol az egész vonalon s kiutat nem találhatunk. A sok visszásság közepette már régen erről csiripolt a veréb is az ágon s mégse akartuk elhinni, hogy eljön a veszedelem. És ime itt van. Ugy belevágott körmeivel az elevenünkbe, hogy az embermilliók siránkozó panaszától hangos a nagy világ.

A válság, természetesen, Erdély népén sujtott végig legerősebben, mely népiség a kereskedelmi és közgazdasági guzsbakötöttség miatt már régóta panaszol. Megfosztottan a tisztességes kereskedelemtől, elzárva a szállitás lehetőségeitől, tengeti életét 5—6 esztendő óta s ez az 5—6 év olyan állapotokat érlelt meg a gazdasági mezőkön, amiknek végzetes következménye nem lehetett más, mint a mai állapot, mikor a gazdasági züllés lejtőjén gurulunk alá s ezt az alágurulást megállitani nincs módjában senkinek, mert a romboló erő már elementáris erővé lett.

A gazdák a hirtelen alázuhanó állatárak miatt elveszitették a talajt lábuk alul. A talaj megingása kezdődött akkor, mikor a korona bankjegyek beváltatlanul és lebélyegezetlenül ott maradtak a ládafiókjában s a terméketlen esztendő következtében élelmi gabonáját állandóan vásárolnia kellett, minek folytán az a kevés pénz, ami kezében csereeszköznek megmaradott, csakhamar elpárolgott. Jöttek és voltak aztán hatósági rendelkezések is, melyek szerint az állat és gabona szabad forgalma megtiltatott, az állatlevágások korlátoztattak. A kész fogyott, pótlás nem volt s ma, mikor az istállók tömve vannak a pótlás céljára, egyszerre alázuhant az ár. Nincs az állatnak értéke és nincs miből pótlást eszközöljön a gazda. Tehát se pénz, se posztó, ellenben felgyülemlett adósság, igény bővében van. Most aztán indulhat utjára a gabona- és állatkivitel szabad forgalma, legalább a veszett fejszének a nyele marad a gazda kezében. Nos, ha volna e kérdéseknél megállás, még jó lenne. De itt a terméketlennek igérkező év a biztosan bekövetkező olcsó termény-árakkal, minélfogva nincs kilátás, hogy a gazda levegőhöz juthasson az őszire se. Mi lesz, hogy lesz? Hát mindenféleképpen lesz, csak éppen jól nem.

---

zatul. A Kozma látogatása azonban végtelenül boszantotta. Mit tolakodik ez az ember, hisz' jól tudja már, hogy neki mátkája van, kire még csak egy évig kell várnia, s aztán boldogok lesznek. Ez az elhatározása megmásithatatlan, s ha jönne a világ legszebb legénye, ugy sem kellene neki más, mint Kánya Pista. Egy ilyen látogatás alkalmával a pitvarban foglalatoskodott Ilus, a virágokat szedte rendbe. A legény hozzá lépett:

— Ilus, lelkem, nézz már egyszer rám is. Nem tréfálok. Szeretlek, s ha meggondolnád a dolgot: nem járna az eszed többé Kányán, elvennélek feleségül. Van hatvan holdat kitevő külső birtokom, szép belsőségem s kőházam. Boldoggá tennélek téged. Látod, az öregek már nem is bánják, helyeselnék a házasságot. Csak tőled függ minden — érzelgősködött a legény.

— Maga menjen utjára. Ha Pistáé nem lehetek: ugy élve férfi nem teszi rám kezét. Megértett?

— Jó, jó. Majd még ezen gondolkodni fogsz Ilus. Én ráérek várni — makacskodik a legény.

— Kendnek megmondtam, amit megmondtam: — se testemnek, se lelkemnek nem kell! Nem csak esküdtem Pistának, de szivem minden dobbanása is az övé. Ha övé nem lehetek, ugy vegyen el az Isten már most.

A legény boszankodva távozik a háztól. Ilyet még nem látott. Más lányok ujabban csak ugy bomoltak utána. S ez?... Rabul ejtette a durva, erőszakos embert. Képes lett volna érette mindenre. Még vagyonát is föláldozni. Életét oda adni egy biztató szaváért. Hát milyen legény az a Kánya Pista, hogy annyira szereti őt? Ne volna ő is olyan? Este fektében, reggel keltében csak Ilussal foglalkozik. S ilyetén töprengései közben ugy átalakul a durva lélek, hogy nem ismerni rá. Nagy hatalom a szerelem... Alakit, formál. Mintha agyagból volna az ember. Egyik szélsőségből a másikba képes esni az ifju, ha szeret. Még akkor sem enged nyugtot, ha viszonozva van. Hogy lenne hát nyugta Kozmának, mikor ő reménytelenül szeret. Férfias büszkeségét megalázva látja. Föl a nemes, vagy nemtelen versenyre... Ez a lány az enyém lesz és nem másé — töprenkedik magában.

Az elaggott szülők bánatosan gondolják el a dacos lány jövőjét. Mi lesz akkor, ha Pista haláláról tudomást szerez. Mindig nem tarthatják titokban. Hisz már is mindennap a postást lesi, hogy nem hoz-e levelet számára. Az idő pedig rohamosan halad előre. Valami mentő körülményt várnak, ami nehéz feladatukban segitségül jönne. A mentő körülmény ott a kezükben. Hisz mátkája rég halott. Kezdjen hát uj életet — feledjen. Itt van Kozma; már nem az, aki régebb volt — szelid, mint egy kezes barány. Ugy intézték tehát a dolgot, hogy Kozma tudomást szerzett Pista tragikus haláláról. Ez biztatás volt a legény számára. Az öregek bele is nyugodtak a házasságba. Csak Ilust kell még meggyőzni. Még Kozmával boldog lehet... Hogy adják azonban tudtára?...

E kérdés izgatta az öregeket. Éppen azt tárgyalták most is ketten, mikor Kozma látogatóba jött. A házasságról is szó esett, de az öregek tudták, hogy a lány persze, hallani sem akar másról — csak Kánya Pista kell neki és senki más. Később, mikor Ilus is bejött a házba, édesapja megemlitette neki, hogy férjhez adnák; most itt az alkalom, Kánya Istvánra még soká kell várni. Ők is már öregek s szeretnék, ha jövője biztos kezekbe kerülne.

— Édes jó lányom, gondold meg a dolgot, ne várj tovább Pistára. Vesd ki az eszedből. Hátha már hütlen lett hozzád. Látod, milyen rég várod a levelet...

— Hátha már nem is él — szólt közbe meggondolatlanul Kozma.

— Tán azt szeretné kend?

— Mentsen meg az Isten, hogy én ilyesmire gondolnék. De semmi sem lehetetlen a nap alatt. Ha éppen nem is halálesetről, de hütlen elhagyásról nem csak egy példát tudok olyan esetekben, mikor a legény három évig katona. Egy azonban bizonyos: a levelezést beszüntette. Ennek nagy oka kell, hogy legyen — vitatkozik a legény. Ilus arcán két könycsepp gördült végig, mit kötényével hirtelen fölszáritott.

— Pistát hütlenséggel ne vádolja kend. Én ösmerem őt. S különben is tudom, fáradozásainak mi légyen a célja.

— Nem is vádolom őt hütlenséggel. Csak azt mondom, ami esetleg igaz is lehet. Mért nem ir hát a legény, ha olyan nagyon szeret? — Igy folyt a vitatkozás még hosszabb ideig. De a lány bajlithatlan maradt. Kozma bucsuzott s távozott.

Erzsébet néni vette most át a szót:

— Édes lányom, hallgass rám. Én igazat mondok, s bár nem akartam szivedet sérteni, de kénytelen vagyok vele, hogy megmondjam, amit tudok — te soha ebben az életben nem lehetsz Pista felesége, mert ő...

— Jaj, Istenem! mi történt, hogy én erről mit sem tudok? — szakitja hirtelen félbe édesanyját. — Csak nem halt meg? — Anyja nem szól semmit. Néma csönd lett.

— Istenem! adj erőt nekem is, gyermekemnek is — sóhajt föl az öreg asszony.

— Jaj, édes jó anyám, mondja... mondja... mi van Pistával? Ugy-e él?...

— Fájdalom — lányom... Nem él már...

— Oh! jaj nekem! — Sikolt a lány és ájultan rogyott össze. Ágyba esett. Hosszu betegség őrölte a másképp erős lelkü lányt. Édesanyja gondos ápolása mind hiábavaló volt. Lázas álmaiban csak a hü mátkát hivogatja, becézi...

— Pista, lelkem... nem lettél hütlen... jövök utánad...

— — — — — — — — — — — —

Rövid idő mulva sirt hantoltak Várdótfalván. A falu gyönyörü virágszála: Balázs Ilus nem birta hü mátkája elvesztését túlélni. Erős láza volt s egy őrizetlen pillanatban önkezüleg vetett véget életének... Meghalt, mert szeretett...

Sárosy Károly.

Igen ám, de ez csak a gazdaközönséget illeti. Mi fog bekövetkezni az ipari, kereskedelmi világban? Kisiparunk a háboru alatti és utáni időben fellendült. Iparosaink rendbehozták magukat, mert a nagy árak mellett meg volt az eladó készitmények -értéke is és ami fő, meg volt a kézimunka értéke: a munkabér. Ma még vagyunk valahogy, de egy nehány hónap mulva itt is be fog következni a visszakozás, a kisipar csődje, mert a gazdaság csődjének nem lehet más következménye.

Az állam és nemzetgazdaság alapja maga a gazda és a mező s a hozzátartozó részek. Mikor ez bomlik és recseg — a gazdaság pilléreinek recsegése behasogatja az ipar és kereskedelem bordázatát is s ha az alap omlik, biztosan omlanak az épitmények, melyek az alapon nyugosznak.

Az a tény, hogy a gazdasági téren minden terménynek és készitménynek az ára alázuhan, önnmagában nem lenne baj, sőt a kivánatos konsolidáció érdekében ezt a folyamatot mindenki örömmel üdvözölheti, hisz ezzel végét járná az abnormis élet is. De mikor egzisztenciák mennek tönkre az előre nem látás és gondolások miatt, a bekövetkezett világversennyel sem gazda, sem kisiparos, sem kezdetleges gyáriparunk nem veheti fel a versenyt, s a küzdő porondon a kétszer kettő négy bizonyosságával alul marad, a mizerabilis szállitási körülményekkel és az adókkal s különböző kötöttségekkel a kereskedelem sem bir megküzdeni, megfullad és magával rántja az ország és vidékeinek iparát és kereskedelmét.

Mélyreható okai vannak a gazdasági katasztrófának és ez semmi körülmények között sem kereshető párciális érdekeltségeken. A bomlás felülről és belülről jön, s a népiségen kivül álló körülményekből, tehát az orvoslás módjának is felülről kell jönnie. A külállamokkal való kereskedelmi szerződések sürgős megkötése, a sok visszaélésre okot szolgáltató permiszelés elejtése és a tisztes szabad kereskedelem, állatkivitel, a gabona forgalmazásának megnyitása mindenfelé és mindenkinek, a vasuti gördülő anyag szaporitása, megujitása azok az eszközök, melyek a gazdasági katasztrófát feltartóztathatják, mivel ezek révén indulhat csak meg a gazdasági élet vérkeringése, ami táplálja az államiság szervét. Minél későbben indul meg ebben az irányban a cselekvések sora, annál végzetesebb lesz a gazdasági katasztrófa Erdély minden népére.

TERE-FERE.

(Szalánczynénál, a rendes társaság.)

— A kellemes májusi idő uj eleven séggel, munkakedvvel tölti el az embert. Azért is határoztam el, hogy egy kisebb szabásu kirándulásra megtegyem az előkészületeket. Igaz, hogy erről az urakat korábban nem értesitettem. Azonban remélem, hogy velem tartanak, s igy ha holnap is olyan szép idő lesz, mint ma volt, akkor reggel hét órakor már indulhatunk.

— Igen, asszonyom, örömmel veszünk részt a kiránduláson, legalább a szabadban feledve lesz egy pillanatra az élet ezerféle szenvedése, nyomorusága s a drágaság — szólt Alfa.

— Maga, Alfa, örökösen panasszal van tele.

— Hogyne panaszkodnám, asszonyom, mert igaz, hogy a drágaság kezd egy kissé enyhülni, de én azért még sem vagyok képes egy uj nadrághoz jutni, s tekintve, hogy már az utolsó nadrág került rám, ha soká igy tart, még a paradicsomi életet óhajtom vissza.

— Télen is?

— Akkor kecskebőrbe bujok, vagy mint a pók behálózom magam egy repedésbe, s dermedten fogom a telet átaludni. Azonban tréfán kivül: tessék csak elképzelni, egy magamfajta szegény ember hogy ruházkodjék, mert ugy-e ruházkodni kell. Csak nem járhat az ember Ádám-kosztümben. Éppen százszor kezdettem egy nadrágra való pénz takarék perselybe gyüjtését; s kétszázszor kellett azt felbontani: hol erre, hol arra volt szükség. Pedig azt szokták mondani: a ruha tisztesség. Hát kérem szépen, a tissztességet oly drágán kell megfizetni, hogy ahhoz csak kiválóan gazdag halandók juthatnak?

— Ugyan, ugyan, manapság nem szégyen a foltos ruha. (Alfa elmosolyodik, s a ház urnője selyem viganóját szemléli.) — Igen, ha foltnak való volna, de már az sincs. Igy aztán megtörténik az is, hogy zsiros kalapom, foltos nadrágom, kopott kabátom irigységet kelt az emberekben. Ez egész bizonyosan adómentes lesz. A multkor számitást csináltam, s az eredmény az lett, hogy egész évi jövedelmem nem elég egy öltözet ruha, cipő s egy kalap beszerzésére.

— Kedves Alfa barátom, maga ma igen prózai dolgokat beszél. Különben vigasztalódjék, az áresések rohamosak, ennek örülhet, igaz, hogy sokan rettegnek ettől. Minden rosszban van valami jó is. S ami másnak rossz lesz, a magafajta emberekre nézve talán jónak bizonyul. Azért csak legyen türelemmel.

— A türelembe már bele öregedtem.

— Elégedetlensége némileg indokolt. Sokszor megfigyelem a Bulevardon sétáló — mindkét nemhez tartozó — embereket. Első tekintetem a lábra esik, s igy fölebb a fejig. Mert csak nem tehetem, hogy a fejen kezdjem a szemlélést: ez lenézést jelentene. Tehát mindig a lábon kezdem. Jó cipő... aztán ruha — na az éppen nem feltétlenül szükséges, hogy olyan jó, csak türhető legyen... fontosabb, hogy a láb és fej jól legyen dekorálva. Ez t. i. a két szélső polus, ahol végződik vagy kezdődik megfigyelésünk. S ha első tekintetre — akár a lábnál, akár a fejnél kellemes benyomást kapunk, a közbeeső ruha már, ha nem is olyan kifogástalan — elnézhető. Fontosabb, hogy a ruha jó szivet, nemesen érző lelket takarjon. Igy az sem szégyen, ha a kopott becsületesség fényes erkölcstelenség mellett sétál. A ruha akkor tisztesség, ha az ut is tisztességes volt, melyen megszerezték azt — elmélkedik a ház urnője.

— Köszönöm bölcs türelemre intését, asszonyom — szólt Alfa. — Azt tartják, ha valami kivánsága van az embernek s azt áldozócsütörtökön reggel 8—11-ig kéri Istentől — megadatik...

— Kiváncsi vagyok. No és maga mit kért Istentől?

— Egy öltözet ruhát... Igaz, hogy a kérési időt jóval megtoldottam, mert még délután négy órakor is azt kértem...

— Ilyen a telhetetlen ember... előbb csak egy nadrág... és most egy egész öltözet — mért nem kért mindjárt egy torony órát láncostól... Viszontlátásra, uraim, a holnap reggel hét órai — kirándulásra.

Pont.

HIREK.

Május 14.

Visszaható strófák.

Bálba voltál tündökölni.
Ugy ragyogtál, mint a fény!
Szemed tüz volt s ezer ördög
Ült az ajkad szögletén.

Igéző volt a hajad is!
Lengett buján, gazdagon...
Szóval, olyan szép voltál, hogy
Meg se láttál angyalom!

2.

Mig szerettél, a szivemben
Ünnepnapot irtak —
S rózsa, szegfü, tulipánok
Illatozva nyiltak.

De mióta hütlen lettél,
Gyászok éjét járom —
S tüske, tövis, csalán nő a
Volt virágos tájon.

Ha megszur, — csip egyik-másik:
Ne vedd zokon kincsem,
— Mint vetettél, ugy aratsz most, —
Segitsen az Isten!...

Farcádi.

Esküvő. *Paál* Erzsébet és *Negrutiu* F. Emil városi I. tanácsos f. hó 15-ikén tartják esküvőjüket. (Minden külön értesités helyett.)

Azok az 1900. évbeli születésü, illetve 1922. évbeli sorozási évfolyamba tartozó besorozottak, akik felmentés iránti kérést adtak be, május hó 15 ikén reggel 8 órakor a vármegyeháza nagytermében kötelesek a bizottság előtt megjelenni. Megjelenni tartoznak azok is, akiknek felmentési jogosultságát már elismerték.

Lelkészi áthelyezések. Majláth püspök Kiss Dénes zetelaki esperest Tövisre helyezte át és helyébe Tövisről Fuchs Gusztávot nevezte ki. Máréfalva plebánosa Kiss János farkaslaki esperes lett, kinek helyébe a püspök Papp Tamást küldötte Marostordából.

Bucsuzás. Repátriálásunk alkalmából jó ismerőseinket és barátainkat ez uton köszöntjük s mondunk nekik istenhozzádot. Kérjük, tartsanak meg jó emlékükben; mi is szivesen fogunk mindig visszaemlékezni reájuk. Teljes tisztelettel: *Dávid Lajos* és családja.

Kitelepülésünk előtt nem volt alkalmunk összes jóbarátainktól, ismerőseinktől személyesen elbucsuzni. Mindezeknek most ezuton kivánunk jószerencsét, egészséget. Kérjük, tartsanak meg szives emlékezetükben. *U. Kovácz János* p. ü. főtanácsos és családja.

Jóismerőseimnek, barátaimnak s köztük különösen azoknak, akik családom ügyei iránt jóakaratot tanusitottak — kitelepülésünk alkalmával — ezuton mondok szives bucsut és hálás köszönetet. *Donáth Gyula.*

Mindazon jó barátaimnak és jó ismerőseimnek, akiktől el nem bucsuzhattam, ezuton mondok szives Isten hozzádot. *Medvés Sándor.*

Halálozás. Özv. Nagykükülllőfalvi *Lukácsffy* Dénesné *Lénárd* Juliánna f. hó 12-én 77 éves korában Farkaslakán elhalt. Az elhunytat, aki néhai Lukácsffy Dénes vármegyei pénztárnok özvegye volt, nagykiterjedésü és tekintélyes rokonság gyászolja. Holttestét 14 ikén Farkaslakáról Bikafalvára szállitották és ott temették el nagy részvét mellett.

Rokkantak mentessége a közmunka alól. A belügyi államtitkárság 4486—1921. számu rendeletében kimondotta, hogy a háboru alatt katonai szolgálatban rokkanttá váltak semmiféle közmunka végzésére sem kötelezhetők.

Foot-ball mérközés. Pünkösd első napján, délután $^1/_2$3 órakor a ref. koll. és a róm. kath. gimnázium kombinált csapata és a város válogatott csapata között a kollegiumkertben foot-ball mérközés lesz. Személyjegy 5 lei, katona- és diákjegy 2 lei. A verseny érdekesnek igérkezik és mint ujabban szépen fellendülő sportéletünk egyik erőteljes megnyilvánulása is mindenesetre megérdemli, hogy iránta a közönség is megfelelő érdeklődést tanusitson.

Házasság. *Hermann* Gyula müfestő és *Kiss* Róza f. hó 14 én házasságot kötöttek.

A főgimnázium dalestélye. A helybeli róm. kath. főgimnázium tanári testülete igen sikeresnek igérkező dalestélyt rendez május 28-án a „Bukarest" szálló nagytermében. Huszonhárom év óta most először lép megint a nyilvánosság elé müsoros estélyével a főgimnázium tanári testülete. Ennek bizonyára mélyreható oka van, amit közönségünk is mindenesetre át fog érezni. Nemcsak a szépen összeállitott müsor érdemli meg a legmesszebb menő támogatást, hanem a cél is, amiért azt rendezik. Ez pedig a szegény tanulók segélyezése, ami oly szociális kötelesség, amitől elzárkozni senkinek sem szabad, aki anyagi javakban bővelkedik. Amint az egyes szereplők felekezeti különbség nélkül a legnagyobb készséggel ajánlották fel közreműködésüket a szent cél érdekében, akként bizvást hisszük, hogy városunk és vármegyénk közönségének támogatása sem fog elmaradni. A dalest müsorát jövő számunkban közöljük.

Meghosszabbitották a kötvények lebélyegzését. A pénzügyi Vezérigazgatóság 5734—1921. sz. rendeletével a kötvények lebélyegzését f. hó 20-ig meghosszabbitotta.

Iparengedélyek revisiója. Régebbi idő óta hangoztatott kifogása kereskedőinknek, hogy a háboru alatt és után a bizonytalan és átmeneti állapotokat felhasználva, sokan szereztek maguknak iparengedélyt, mellyel az illetők lánc kereskedelmet üznek és általában a szelid kereskedelem s a fogyasztó közönség érdekeit is veszélyeztetik. Mindezek tekintetbe vételével az iparhatóság elhatározta az iparengedélyek ellenőrző felülvizsgálatát, melyet a rendőrséggel fog végrehajtani. A legutóbbi napokban a rendőrség a piaci árusok igazolványait szedte össze, illetve vonta be ideiglenesen. A jogosultság megállapitása érdekében minden egyes ügyben tárgyalás lesz, melyen az érdekelteknek alkalmuk lesz igazolni,

hogy az iparengedélyt megfelelő előfeltételek, képesitettség, stb. alapján szerezték-e. Aki ezt igazolni nem tudja, attól az engedélyt véglegesen bevonják. Egyuttal folytatják a más kereskedők engedélyeinek felülvizsgálatát is.

A „Polgári Önképző és Segélyző Egylet“ f. hó 17-én délután 3 órakor saját helyiségében, Str. Pintrul Mircea (Petőfi utca) 2. szám alatt választmányi ülést tart, melyre a választmányi tag urakat ezuton is meghivjuk. Ugyanitt ujonnan megnyilt helyiségünk a t. tag uraknak szives rendelkezésére áll. *Az elnökség.*

Amerikából visszaérkezettek, akik Triesztben ingóságokat hagytak hátra, az erre vonatkozó elismervényeikkel a városi tanácsnál — saját érdekükben — sürgősen jelentkezzenek.

A „Harang“ előadása. A szinháztermet megtöltő, lelkesen érdeklődő közönség nézte végig f. hó 7-ikén este a helybeli Oltár-Egyesület jótékonycélu szini előadását. De a bájosan egyszerü, kedves meséjü szindarab s a tehetségük, igyekezetük legjavát adó szereplők egyaránt meg is érdemelték a szép szikert, mely rajtuk kivül a buzgó rendezők fáradozásainak is méltó koronája volt. Forró Gézáné és Vákár Vilmos, ez az igazán hivatott tehetségü két szinész két főszerepet játszott, melléjük méltó harmadiknak Szász József, mint sok oldalu, sokszorosan kipróbált készségü mükedvelő csatlakozott, ki alakitó tehetségével bármilyen jó vidéki szintársulatban is megállaná helyét. De jó volt rajtuk kivül a többi szereplő is mind. Egy-egy szerelmes pár kedves episzódszerepében jól alakitottak és szépen énekeltek: Bodrogi Balázs, Nagy Irma, Szomesán László és Homolay Margit; utóbbi fiatalsága és szinpadi kezdő volta dacára, nagy öntudatossággal mozgott. Karrikatura-szerü alakitásával: Csendőr Jenő, kisebb szerepeikben: Slosser Vilmos, Kerestély Gyula, Florián Karola, Horváth Gedeon, Vass Márta, Szakács Mici, Pluhár Ilus, Florián Irma, Dragomán Domokos, Spanyár Pál, Kabdebo Sándor, Barabás György, Pluhár Gábor, Szakács Iván és a kedves szereplő csöpp György Icuka mind dicséretet érdemelnek. A nyitányt és az énekszámok kisérőzenéjét zongorán Szabó Ilus játszotta, már jól ismert technikai készségével és temperamentummal. A sikeres rendezés fárasztó munkájáért Forrónét és Vákárt külön dicséret és elismerés illeti meg. Mindeseknek és az összes szereplőknek általában az Oltáregylet ezuton is hálás köszönetet mond az erkölcsi siker biztositásáért s ügyszintén a kegyes adakozóknak, kik az anyagi sikert mozditották elő nemes áldozatkészségükkel.

Óvatolják a váltókat. A közönségnek az a csekély hányada, melynek még váltótartozása van, a háboru s az utána következő átmeneti időben a sok moratoriumos rendelet következtében, teljesen elszokott attól, hogy váltóját a lejárati napon rendezze. Most, mint értesülünk, az egész Erdély területén müködő bankok és pénzintézetek az óvást ujra felvették, minélfogva annak, kinek váltója van, nagyon is érdekében áll, hogy azt a lejárati napon rendezze, már csak a magas óvatolási dij elkerülése miatt is.

A Székelykereszturi Műkedvelő Társulat előadásai sorozatában folyó hó 5-én szinre került Géczy Istvánnak 1000 forintos díjjal jutalmazott 3 felvonásos népszinműve „A gyimesi vadvirág“. A tavaszi szezonnak talán ez az előadás volt a legemlékezetesebb eseménye. A város minden részéből egybesereglett közönség lelkesedése és megértést jelző indulatkitörése talán a legszebb bizonyiték a siker mellett. A Társulat vezetőségének és Szemerjay Károly fórendezőnek köszönhető, hogy a közönség ez alkalommal is kiváló müélvezetben részesült. Eredeti festői szépségében tárult szemei elé a gyimesi népviselet. Az ujonnan készült diszletek hatásosak voltak, s a szereplők előkelő játékkészsége a legnagyobb elismerést váltotta ki a közönségből. Igazi szinpadi rátermettséggel és temperamentummal játszott Szemerjay Károlyné. Énekszámai is hatásosak voltak. Szép és bájos volt Ujvári Aranka. Dáné Juliska és Darkó Zsuzsika sok érzéssel és helyes alakitással játszott. Lengyel Péter és Orbán Lajos játékában kiváló drámai erő és szin volt. Szerepüknek minden jelenetét müvészies kidolgozták. Szánthó János és Kovács Béla összhangzatos játékában annyi elevenség, eredetiség és humor volt, hogy hamar a közönség kedvenceivé váltak. Sok mulatságot szereztek ügyes játékukkal a közönségnek: Haleksy Alfréd és Walter Henrik. Sok tapsot kapott Fenyédi Mihály s igen jó volt szerepében Grindán László. A jelentéktelenebb szerepeket is egytől-egyig érdekesen, kedvesen és müvészies játszották meg: Sófalvi Margit, Zichler Vilma, Bálint Juliska, Nagy Ágneske, Szabó András, Hermann István, Hermann Gusztáv, Bálint András, Bánthó Géczi Péter, Nagy János, ifj. Zichler Antal, Kováts Endre, Kapronczai Sándor, Keresztes János és ifj. Tamucza Péter.

A telekfalvi betöréses lopás ügyében, melyről mult számunkban megemlékeztünk, a törvényszék Kovács Lajosné Toró Vilmát a terhelő tanuvallomások alapján 6 hónapi börtönre itélte. Az itélet ellen ugy az elitélt, mint — sulyosbitásért — a kir. ügyész felebbezést jelentettek be.

A helybeli ref. egyház f. hó 8-iki estélye minden tekintetben jól sikerült és teljesen méltó volt a tél folyamán tartott hasonló estélyekhez. Benkő Józsefné és Bodrogi Balázs — a kis Biró Márta ügyesen alkalmazkodó zongorakisérete mellett — szépen és nagy hatással énekeltek. Felméri Rózsika kedvesen szavalt. Megkapó hatásu volt az ifj. Rájk József által előadott melodráma, melyet zongorán Albert Annuska kisért, igen ügyesen. Zárug Sarolta, Szabó Ernő, Rákóczi László, Lootz Ernő és Schlosser Vilmos egy Mozart-Ouverturet a megszokott jó összetanultsággal és lendülettel játszottak el. Az estély legterjedelmesebb és legmagvasabb pontja Gönczi Lajos tartalmas felolvasása volt. A nőkérdést természettudományos szemmel vizsgálva, hatásos érvekkel, példákkal bizonyitgatta, hogy a nőket már testalkotásuk eltérő volta, természeti sajátosságaik megkülönböztetik a férfiaktól és azoktól hivatásukban, foglalkozásukban is eltérő munkakörre utalják s közöttük határokat állapitanak meg. A kétségtelenül érdekes és gondolkodásra késztő felolvasást a közönség figyelemmel hallgatta és végül az előadót megéljenezte.

Az érvényben levő maximális árak megtartását a rendőrség a közönség figyelmébe ajánlja, mert ellenkező esetek a büntetés következményét vonják maguk után.

Az üzleti ártáblázatok kitételét a rendőrség ugyancsak a fenti következményre való figyelmeztetéssel ajánlja az iparosok és kereskedők figyelmébe.

A kényszerbérletek sorsa. Az agrárbizottság elnöke, a kolozsvári agrárszakosztály előterjesztésére, rendelkezést adott ki, mely szerint a falusiakat egyelőre nem lehet zavarni abban a birtoklásban, amit a kormányzótanácsi rendelet alapján, vagy esetleg önkényesen is kényszerbérlet cimén elfoglaltak. Ezért a birtoklásért a föld tulaldonosai, illetve eredeti bérlői kártérítésként csak a kényszerbérbeadáskor megállapitott haszonbéreket követelhetik. A tényleges állapotnak ez a védelme azonban nem jelent jogállapotba helyezést is. Az agrárbizottság ugyanis megállapitotta még, hogy jövőben csak azokat a területeket adják kényszerbérletbe, amelyek kisajátitás alá esnek. Amellett a folyó gazdasági év végén azokat a kényszeres bérlőket ki is helyezik a birtokból, akik nem törvényes alapon és módon jutottak bérletükhöz. Az agrárbizottság tehát éppen erre a jövőbeli helyrezökkenésekre volt tekintettel, mikor a tényleges állapotok egyelőre való eltürését s a kényszerbérekkel való megelégedést rendeletképpen kimondotta.

Kaviosszállitás a vármegyei és a vármegye területén levő állami közutakra. A vármegye államépitészeti hivatala 388—1921. sz. alatt f. évi *junius hó 6-ikán* d. e. 10 órára nyilvános versenytárgyalást hirdet a vármegye területén fekvő állami közutak 1921—22 évi kavicsszállitására. Az ajánlatok a kitüzött időig vagy a hivatalhoz vagy a cluji (kolozsvári) épitészeti szakosztályhoz (Strada Berde Mózes 2 sz. II. em.) nyujtandók be zárt boritékban. 100 000 leun felüli ajánlatok csakis az emlitett szakosztályhoz adhatók be. Az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő biztositék leteendő. A versenytárgyalást egyidejüleg a szakosztály és az itteni államépitészeti hivatal hivatalos helyiségeiben tartják meg. Ugyancsak versenytárgyalást hirdet 1912—1921. sz. alatt a vármegye alispáni hivatala a vármegyei közutak 1921—22. évi kavicsszükségletének szállitására f. évi *junius hó 7-ikén* d. e. 10 órára az államéptiészeti hivatal helyiségébe. Ajánlatok, melyek emlitett határidőn belül zárt boritékban adandók be, 10.0000 leut meg nem haladhatják, s 5%-os biztositék szintén leteendő. Mindkét szállitásra vonatkozó további részletek, feltételek az államépitésseti hivatalnál megtudhatók.

A református ifjusági egyesület vegyes dalkara müködését ujból megkezdette. A napokban egy szép vallásos éneket tanultak be és adnak elő pünkösd első napján a ref. templomban *Révay* György tb. főszolgabiró vezetésével.

Egy sóhaj. A nyugdijas tisztviselők, hosszu évtizedek alatt minden tevékenységüket a haza szolgálatának szentelték s ha bár a kor és betegség megtörte bennük a munkaképességet, nem lettek mások, mint az állam közalkalmazottai. Hivatásuk azonban nem a vagyongyüjtés, a meggazdagodás felé vezetett, hanem a közérdeknek, a nép jólétének és boldogitásának az előmozditásához. Küzdelmes fáradozásuk jutalma a nyugdijazás. A lezajlott világháborunak a harctéren elesett és megbénult hősein kivül egyedüli áldozata a tisztviselői kar s azok között is a legnyomorultabb helyzetben lévő nyugdijasok, kik a féket nem ismerő nagy drágaság mellett, a külömben is csekély nyugdijaikból megélni nem képesek. Végre a román kormány ezen fájdalmas és kétségbeejtő körülményt figyelembe vette és 100%-os nyugdij pótlást rendelt el, de a szegény nyugdijasok is elmondhatják most „adtál uram esőt, de nincs köszönet benne“. Hiszen az adóhivatalok s főleg az oklándi kir. adóhivatal már hónapok óta nem fizeti sem a régi, sem a felemelt nyugdijat; ezzal a lakonikus megjegyzéssel küldi el a nyugdijasokat „nincs pénz, nem tud fizetni“. Vajjon miként gondolkoznak azon intéző körök, kiknek hivatásuk volna az állam volt szolgáiról gondoskodni, hogy az a csekély nyugdijat élvező nyomorék nyugdijas miből él és miből tarthatja el családját, ha azt sem kaphatja meg pontosan, mikor dolgozni és azután dus napszámban részesülni agg kora miatt nem képes. Kérjük az intéző köröket, legyenek kegyesek és intézkedjenek a lehető legsürgösebben, hogy minden nyugdijas kaphassa meg minél előbb az ő szánalmasan csekély koldus alamizsnáját. Több nyugdijas nevében: (Karácsonfalva) *Pünkösty Géza.*

A városban levő összes kutyák megadózás céljából haladéktalanul bejelentendők. Amely kutyákat nem jelentették be, azokat a hatóság kiirtatja. Házőrző ebek adója 12 leu, minden másféle ebé 300 leu.

Halálos széngázmérgezés. Pál Ignácné zetalakai lakos a hét egyik napján hazulról a patakra ruhát mosni ment, mialatt 2 éves Ignác nevü kisfiát egy másik, nyomorék, 8 éves gyermekével együtt a házban otthon hagyta s az ajtót is rájuk zárta. A gyermekek otthon játszadozva forgácsból, lécdarabokból tüzet gyujtogattak. Játék közben az épület egyik fából levő fala is meggyuladt, parázslani kezdett és rettenetes füstöt árasztott a szobába. Mig észrevették és a gyermekeket kiszabaditották volna, a kisebbik, Ignác meghalt. A kiszállott bizottság Comsa dr. és Böhm dr. orvosok szakvéleménye alapján a halál okául széngázmérgezést állapitott meg. Az ügyészség az anya ellen gondatlanságból származott emberölés miatt vádat emel.

x **Elvitt esőernyő.** Az Oltáregyesület mult szombati szinielőadása végén a ruhatárból valaki elvitt egy esőernyőt. Felhivatik a jogosulatlan tulajdonos, adja át a ruhatárosnőnek, hogy az jogos tulajdonosának kézbesithesse.

x **Soffőr-kurzus hölgyek és urak részére Segesvárt.** Folyó hó 12-én nyilt meg Ziegler Albert, az ismert pilóta és autótanitó által vezetett 9-ik soffőr-kurzus. Jelentkezések a résztvételre május 18-ig vétetnek még figyelembe. A későbben belépők egyenként pótolják az addig átvett anyagot. A kurzus nincsen időhöz kötve, ugy, hogy a tanórákat mindenki szabadon választhatja, akár reggel, akár este, anélkül, hogy hivatásában gátolva lenne. A célja, hogy önálló kocsivezetővé képezze ki az egyeseket. Az elméleti tanitás, leszerelt autón történik és pedig a legkisebb részletekig. Utolsó időben 69 ur és 1 hölgy tette le a vizsgát a Ziegler által vezetett tanfolyam után a hivatalos vizsgázóbizottság (iparfelügyelő és rendőrprefectura) előtt, mely vizsgákról hivatalos bizonyitványok állittattak ki. A kurzus 1500 leibe kerül és 3 hétig tart. Utólagos jelentkezések Ziegler Albert pilótánál, a Scharmüller és Breihofer féle autójavitómühelyben, Segesvár. Megjegyeztetik, hogy kivált azok részére, akik még katonai kötelezettségüknek nem tettek eleget, ezen kurzus nagyon ajánlatos.

KÖZGAZDASÁG.

A Földmives Szövetség

elmult hetében végleges befejezést nyert a vetőmagvak kiosztása és az erre vonatkozó elszámolások ejtettek meg. Vetőmagvakért ezután már ne jelentkezzenek a gazdák, mivel a központ többé vetőmagot a jelen szezonban nem szerez be.

Az élelmezési gabonáért az utóbbi időben több gazdakör jelentkezett. A Szövetség központja gondoskodott is a szükséges élelmi gabonáról, s mikor azok ide megérkeztek, az igénylő gazdakörök, bár a gabona elsőrendű volt, nem vették át azzal az indokolással, hogy nincsen pénze a népnek. Tekintettel arra, hogy ilyen eset már számtalanszor előfordult, s ezzel a központ munkája nagyon megnehezittetett, a központ vezetősége a további ez irányu munkát beszüntette, s a gondoskodást a gazdakörök hatáskörébe utalta át. A gazdakörök az élelmi gabonát a vármegyei közélelmezési hivataltól közvetlen is kérhetik, sőt ajánlatos, hogy kérjék. A központ a gabonával való ellátás munkálatait az árucsarnok működésének megkezdésekor ujból felveszi. Itt közli a központ, hogy a tengeri ára sülyedőben van.

Az árucsarnok kérdését illetőleg a gazdakörök a nyilatkozataikat még nem küldötték be a központhoz. Kéretnek, hogy erről az ügyről igen sürgősen terjesszék be a kiküldött iveket, hogy tájékozást szerezhessen a központ a gazdák akaratáról.

A Szövetség körlevelei a törzskönyvelések beinditásáról szétküldettek. Amely gazdakör e fontos és életbevágó körlevelet nem kapta volna meg, kérje pótlását a központtól.

Az egrest pusztitó amerikai lisztharmat ujból vehemens erővel lépett fel mindenfelé a vármegyében. Ott ahol jelentkezett, az egresbokrok kiirtandók és nehány évig pótolni nem szabad, mert az ujabb ültetések is áldozatul fognak esni. Permetezéssel nem védekezhetünk. Gyökeres védekezés a teljes kiirtás.

Ugyancsak tömegesen jelentkezik a káposzta és a galagonyaözöndék lepke csoportja is. A párzás után tojásait a káposzta, kökény, szilvafa és galagonya leveleire rakja le. A sikeres irtás ekkor eszközölhető, mert ha bevárjuk, hogy a tojások kikeljenek, többé a szétmászó hernyókat nem lehet összeszedni. Kisérjék tehát figyelemmel az időt, s mikor a tojások egy csoportban a levélzeten megjelennek, szakitsák le a levéllel együtt és égessék el.

Szabó Antal róm. kath. kántortanitónál Székelyudvarhelyen (Rózsa-utca 26.) 4 darab uj hármas kaptár eladó darabonként 250 lei árban.

A szerkesztő üzenetei.

G. B. Pünkösdi cikkünk már félig ki volt szedve, mikor egyébként lendületes és mélyreható aktuális cikkét kaptuk. A cikksorozat megindításába, bár a beküldött kézirat értékét nagyratartjuk, egyelőre lapunk terjedelmének korlátozott volta miatt nem tudtunk belemenni. A személyes találkozást mi is óhajtanók; egyelőre rövidebb pedagógiai, társadalmi cikkeket fogadnánk a legszivesebben. — **A. M. A.** Ujabb küldeménye egyik közelebbi alkalommal lát napvilágot. Most már előbb elfogadott hasonló közleményünk miatt nem jöhetett. Szivesen látnók személyesen is.

Kiadó: a Könyvnyomda R.-t. Odorheiu (Székelyudvarhely)

Cenzurat: C. T. Sirca.

Nyilttér.

E rovat közleményeiért a szerkesztő nem vállal felelősséget.

Nyilatkozat.

Ezennel kijelentem, hogy dr. Rátz Zoltán orvos urhoz 1920. dec. 3-án intézett levelemben foglalt rágalmazó tényállitásaimat téves információk alapján tettem, azokért a biróságnál már jegyzőkönyvileg adott elégtételen felül ez uton is bocsánatot kérek.

Okland, 1921. május 13.

Dr. Szabady Lajos.

—

Nyilatkozat.

Alulirott, f. hó 10-én d. u. Rájk József urat olyan kifejezésekkel illettem, amelyek őt becsületében és üzleti jóhirében megsértették. Most, nyugodt és józan állapotomban mindent visszavonok és minden sértésért bocsánatot kérek.

Székelyudvarhely, 1921. május 13.

Pálfi Elekné, farcádi lakos.

—

Nyilatkozat.

Alulirott ezennel kijelentem, hogy az a nyilatkozatom, hogy „dr. Weisz Hermann parajdi körorvos hivásra nem ment Pál Dénesné nevü betegéhez“, téves információn alapszik, s ezért magánvádlótól bocsánatot kérek.

Szegedi Károlyné.

Az odorheiui törvényszék.

C. 547—1921.

Hirdetmény.

Az odorheiui törvényszék közhirré teszi, hogy Lőrincz Sándorné szül. Kovács Lina korondi lakos részéről az 1911. I. t.-cz. 748. § a alapján előterjesztett kérelem folytán az 1914. év november hó 20-án Oroszlengyországban Laskatinnál, mint a volt cs. és kir. 82 gyalogezred közkatonája golyó által fején találva egyik ütközetben állitólag elhalt Lőrincz Sándor volt korondi lakos elhalálozása tényének megállapitása iránt az eljárást a mai napon meginditotta és az állitólag elhalt részére ügygondnokul dr. János Domokos ügyvéd, odorheiui lakost rendelte ki.

Felhivja a törvényszék Lőrincz Sándort (molnár) és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a biróságot vagy az ügygondnokot Lőrincz Sándor (molnár) életbenlétéről értesitsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapitható, mert ellenkező esetben a biróság a jelen hirdetménynek a Gazeta Oficiala-ban történt harmadszori beiktatását követő naptól számitott 3 hó letelte után a nevezett elhalálozásának tényét a bizonyitás eredményéhez képest meg fogja állapitani.

Odorheiu, 1921. április hó 2 napján.

Dr. Glósz Miksa, s. k., tszéki biró.

A kiadmány hiteléül: **Florián,** shiv. tisztv.

Homoród-fürdőn egy villa eladó.

Cim megtudható: a kiadóhivatalban.

Az odorheiui kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Sz. 1392—1921. c. f.

Árverési hirdetmény kivonat.

Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt Simó Mátyás székelyudvarhelyi lakos végrehajtatónak Bajkó János zetelaki lakos végrehajtást szenvedő ellen inditott végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 2000 lei tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő Zetelaka községben fekvő s a zetelakai 2570 sz. tjkönyvben A† 1 sorszám 211—3. hrsz. a. fölvett 70 □ öl területü kertre nézve elrendelte. Az árverést 1921 évi **julius hó 20. napján** délelőtt 9 órakor Zetelaka község házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 20%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 12. § ában meghatározott árfolyammal számitott óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges biról lelétbe helyezéséről kiállitott letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláirni.

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb igéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapitott bánatpénzt az általa ugyanannyi százalékáig kiegészitení.

Odorheiu, 1921 április hó 29.

Geleta, s. k., jbiró.

A kiadmány hiteléül:

Nemes, tkvi kiadó.

Pályázat.

Az üresedésben levő székelykereszturi (Udvarhelymegye) róm. kath.

kántor-tanitói

állásra pályázatot hirdetünk. Javadalma öt és fél hold szántó és kaszáló, a hitközségtől mérsékelt pénzkepe (mult évben 900 leu volt), kisegitő és egyéb alapokból stólával együtt kb. évi 350 leu és a remélendő államsegélyen kivül természetbeni csinos lakás konyhakerttel. (Javadalmára nézve a kinevezés után adandó dijlevél fog végérvényesen intézkedni.) Kötelességei az összes kántori teendők végzése és az iskolaszék által reábizott osztályok vezetése.

Pályázati határidő folyó évi **junius hó 12-ik** napja, mely időig a kellően felszerelt kérés a székelykereszturi róm. kath. lelkészi hivatalnak beküldendő. Próbára való személyes megjelenés (melynek a költségeit a hitközség nem téritі meg) nem kötelező, de kivánatos.

Székelykereszturi róm. kath. Egyháztanács és Iskolaszék.

70—1921. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a cristuri kir. járásbiróságnak 1919. évi 665/1919—3. sz. végzése következtében dr. Ferentzi Gábor cristuri ügyvéd javára 560 lei 36 bani s jár. erejéig 1920. évi december hó 21-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1000 leire becsült következő ingóságok, u. m.: 7 drb. juh és 3 drb. kecske nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a cristuri kir. jbiróságnak 1920. évi G. 1936—3. számu végzése folytán 560 lei 36 bani tőkekövetelés, ennek 1919. évi május hó 13. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 286 lei 65 baniban biróilag megállapitott költségek erejéig adós házánál Ujszékely községben leendő megtartására 1921. évi **május hó 26.** napjának délutáni 2 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881: LX. t.-c. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzbeni fizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881: LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Cristur, 1921. évi május hó 10. napján.

Lőrinczy András,
bir. tisztviselő, mint birói kiküldött.

Az odorheiui törvényszék.

C. 77—1921.

Hirdetmény.

Az odorheiui törvényszék közhirré teszi, hogy György Károly Árpádné sz. Vituc Margit szentegyházasfalvi lakos részéről az 1921: I. t.-cz. 748. § a alápján előterjesztett kérelem folytán a Kárpátokban a zemplénmegyei Takcsony község határán vivott ütközetek egyikében 1914. évi nov. hó 18 án állitólag hősi halált halt György Károly Árpád volt szentegyházasfalvi lakos elhalálozása tényének megállapitása iránt az eljárást a mai napon meginditotta és az állitólag elhalt részére ügygondnokul Dr. Borosnyai Pál ügyvéd, odorheiui lakost rendelte ki.

Felhivja a törvényszék György Károly Árpádot és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a biróságot vagy az ügygondnokot György Károly Árpád életbenlétéről értesitsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, melyekből az ő életbenléte megállapitható, mert ellenkező esetben a biróság a jelen hirdetménynek a Gazeta Oficialában harmadszori beiktatását követő naptól számitott 3 hó letelte után a nevezett elhalálozásának tényét, a bizonyitás eredményéhez képest meg fogja állapitani.

Odorheiu, 1921 jan. 18-án.

Dr. Glósz Miksa, s., k., tszéki biró.

A kiadmány hiteléül: **Florián,** s. hiv. tisztv.

HALLOTTA-E??

hogy a régen várt és annyira kedvelt

Czell-féle Derestyei-sör

megérkezett a

Pávelka-féle vendéglőbe.

Naponta többször friss csapolás! — Szép nyári kerthelyiség!

Nagyszebeni hideg felvágott és kitünő bor állandóan kapható.

A t. közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

Ferenczy Ferencz,
tulajdonos.

Galaczból nagymennyiségü

gyapjuszövetek

érkeztek s nagyválasztékban kaphatók u. m.: **140** cm. széles **100, 150, 160** Leitől feljebb. **Jó nyári szövetek 28 Leitől feljebb.**

Nagymennyiségü ágy- és asztalnemüek, zefirek, vásznak, kretonok, harisnyák cérnák stb. **Kitünő minőségü fehér cipővàszon.** :: :: ::

Egyszeri vásárlással bárki meggyőződhet áruim olcsóságáról.

Löbl R. Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-utca) 25.

BUTOR-nagyraktár!

Mindennemü butor a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig állandóan raktáron kapható :: ::

nagyban és kicsinyben esetleg részletre is!

BALÁZS KÁROLY butorraktárában

Bulevardul Reg. Ferdinand (Kossuth-u.) 27.

8 lóerős cséplőgép-garnitura eladó

Székelymagyaroson. Értekezhetni: György Dénesnél Sz.-keresztúron. (Unitárius főgimn. szemben.)

3—4 középiskolát végzett fiut fizetéssel felvesz **tanulónak** *lapunk nyomdája.*

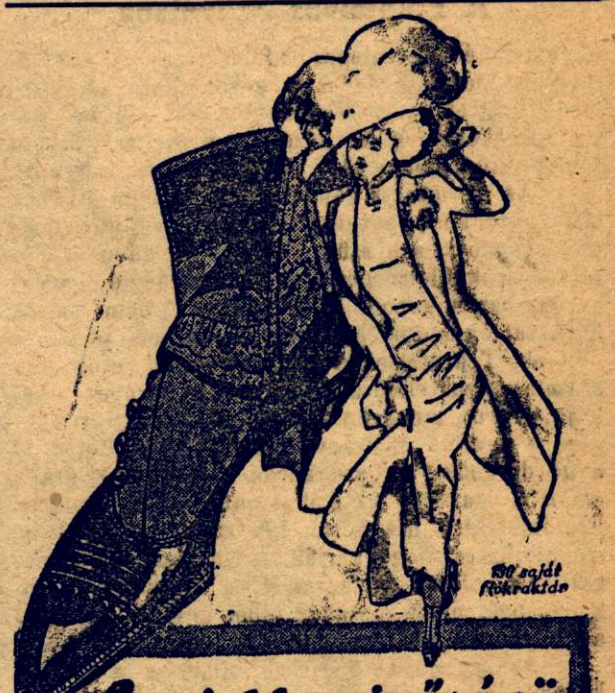

Legjobb minőségü elegáns és jutányos a Turulcipő

Székelyudvarhelyi fiókvezető:

RITTER LIPÓT

Kossuth-utca 9. szám.

Eladó

két ablaktok, hossza 216 cm., széles. 126 cm., kettős szárnynyal, tükör-üvegekkel, ablakdeszkákkal együtt. 20 darab nagyméretü salukáter és 20 drb üveg nélküli nagyméretü ablakráma. Egy fehérnemü mangorló. Mind jó állapotban. Értekezni lehet: Bul. Regele Ferd. (Kossuth-u.) **39.** szám (az emeleten).

Márvány és trachit

siremlékeket

legszebb kivitelben készit és raktáron tart:

Fancsali Bálint

kőfaragó-mester

Odorheiu-Sz.udvarhely a vasutállomás mellett

Olcsó bor!

Kőkereszt-tér 5. sz. alatti raktárunkból kitünő minőségü boraink kiárusitását megkezdtük, literenkint 10 leitől fölfelé. Nagyobb vételnél árkedvezmény. Teljes tisztelettel

Orbán és Markovits

bornagykereskedők, Odorheiu—Székelyudvarhely.

Koksz vagon-tételekben jutányos áron kapható. — Bővebb felvilágositást ad: **SÁNDOR DÉNES** Odorheiu (Székelyudvarhely) Str. Regele Carol (Br. Orbán Balázs-u.) **115.** sz.

Műhelyemben készült teljes szoba- és konyha-

BUTOROK

jutányos árban kaphatók a legszolidabb kivitelben.

Burghardt Gyula,

műasztalos

Odorheiu-Székelyudvarhely Str. Vasilie Alexandri (Tibád A.-utca).

Eladó 20 hold künnvaló, mely két tagból áll. Értekezni lehet: Str. Reg. Carol (Orbán Balázs-utca) 19. házszám alatt. Ugyanott tehenek és borjak eladók.

Első kereskedelmi ügynökség

Eladók:

Házak, telkek, gépek gépalkatrészek.

1 Egy nagy nyomda teljes felszereléssel, sok betüanyaggal.
Egy kisebb nyomda teljes felszereléssel, sok betüanyaggal.
2 Teljes könyvkötő-berendezés minden hozzávalóval és több géppel.
3 *1000 kg. cinkezett bádog (18-as és 20-as.)*
4 Mosatlan vagy mosott gyapju bármilyen mennyiségben.
5 *Singer varrógépek* karikahajós, sülyesztős.
6 *Pedálos cimbalom* fedélzettel.
7 **Egy gyapjufésülő gép.**
8 **6 darab ecetgyári kád.**

Közvetit eladásra: *Házakat, telkeket, gépeket stb.*

Cognacos és sörös üvegeket minden mennyiségben.

Elvállal mindenféle megbizást.

Bővebb felvilágositást: Iskola-u. 8. sz.

Selyem, bársony, férfi- és női ruhákat, végárukat, háziszőttes posztókat présel, ványol és

legszebben fest és tisztit

SVAÁB ANDOR

első barcasági ruhafestő és vegytisztitó gyára Brassó.

Gyüjtőde:

SZENTKOVITS JÁNOS utóda cég

Odorheiu (Székelyudvarhely), főtér.

Vigyázat, mázolva!

A nagyérdemü közönség szives tudomására hozzuk, hogy a Bulevard Regele Ferdinánd (volt Kossuth-u.) 11. sz. alatt

cimfestő-, fényező- és mázoló-műhelyt

nyitottunk.

Elvállaljuk, a legolcsóbb árakon, cimtáblák és portálok festését, régi butorok felujitását.

Szives támogatást kérnek:

J. Zitzmann és R. Bugl.

Nagy áresések!

a közismert **Hirsch Rudolf** divatáru üzletében,

hol a legjutányosabban kaphatók:

Angol mosó zeffirek		13·50	Leutól
Francia kretonok		18·—	„
Francia divatos vealok		22·—	„
Férfi angol szövetek	140 széles	95·—	„
Jóminőségü vásznak		18·—	„
Noi szövetek		40·—	„
Férfi és fiukalapok		40·—	„

Nagyválaszték gyapju delinekben, francia grenadinokban, selymekben, különböző szinü klottokban és minden fajta harisnyákban, zsebkendőkben, nadrágtartókban stb. stb.

Marosvásárhelyi Est-Hirlapiroda hirdetése.

Bukaresti nagy divatáruház fiókja

V. MISSIR FII & Co.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

50,000.000 Lei alaptőke.

Megnyilik a legközelebbi napokban FOGOLYÁN JÁNOS vezetésével

Tg.-Mures (Marosvásárhely) Piata Reg. Ferdinand (Főtér) 49. sz. alatt

Felszerelve a legujabb női- és férfi divatárukkal, selyem, szövet, vászon, kész fehérnemü, cipő, illatszer, cukorka és egyéb különlegességekkel, legnagyobb választékban